

1
Мгась Скрапка

Артіе
Не медем
мадэ літара

(Надсудыя у адной дзеі!)

Тыятыя асобы:

1. Ялена Міхалаеўна Варышонка - старшая
каласа "Кастрычнік", наведніца
шкы каласа, Тэры Сацыялістычнай краіны

2. Антоніа Леванавіч - яе мужак, гадзі 55. Ка-
дэнт сацыялістаў, партыйнік

3. Пашаўеўна за сынаў.

Добра абсталяваны прасторны пакой: кніжні-
чка, тэлевізар, тэлефон.

(За сынаў і Антоніа Леванавіча клас мёрзі на
кватэры і падтрымае адрас.)

Антоніа Леванавіч - От, браці, уладкаваўся можа
побудовам на рабоцы, а ты адзін яе пошыў Тэра
кіды той асабцы сацыялістаў. Яно кажуць, дамама
Тыятыя рас тэрва. Сам бачу, кэсу у яе кот напашкаў.
Як ні-як сфармаваў каласа, Тэры сацыялістычнай
краіны. А я шчо? Контот. Задыга бачу кэма і краўдот.
Мужак контот, а жонка уты кро! А з друіма бачу-
і прывіта: жонка у чебе не прэфа жонка, а гурот і
кравотык.

А ченер томи болми. Да тоблено рэспубліцы рэжымам.
Т сурова у нас гдуць на асоль. Так правдаты, кагас
каспрыткамі назвалі. Іх часцей ёсць розная інфармацыя
не асудыца. Хоть ты махалам махав. Тэму та, што
тыбылі ўражаны на дрэвішчы. Ну, добра, другі праслы праслы
ее кніжку, у ёй ^{як} фінанса вонякам. Як ты не памішы.

А з некаторых распамтае, колькі ёсць год, як яе вшыла
у серыі. Каліні, калянас, і чы есць Валга.

А гэтаму хацеў за яе адказаць. "Так, моў, і там - удава,
адшпечыць годоў як мунюк у прасі найшоў? Валгай пачына
не знаюць, на "Свіслета" кабарав. Яаву багара, краўдывав
у алама". Паўзельны з ёй гэтай краўдывав дум-
кай, дум чыць не з'еся мідне. Я м, гаворыць, дзёржы-
ны гаворы, а ты такое шупса надумаў.

Разумеець, у ашошты час і сфаў спарываць дораўрагу.
Т апажамь не сурят турба, а тут яшчэ і званіць.

(Званіць тэлефон) Ну, во, мекі на паміне. (Зьезд турба)
Але, ~~але~~ Ну, я чыде аухаю. Кто? Я. А гуде, штогды турба
каго в'ябе? Момку? А сам шро, удавал? Каліа, каліа!
И сф, м'я гара найшла са глара. (Клаўзе турба)
Он народ найшоў. Явонца краўдывав ~~паказав~~ памішавав
фе на дэрме, дум на клаўду званіць, як боцца и яш
кай пася ухаву сонца дэма болвае. Так уно пелавав
болвае, моў бацька у Момек пелавав за сурит сурит
харты А ченер дугав меклама будзе ты гадом
галав аутобус, каб яш кліамер краўдывав.

Кавошча, катка, савенка, угада мейдн курабля, каб пелароб
хадзуб, норт павбавць. (13тыя званок)

Але! Анжос сучас. Чоо сь прадаць? Кек тек. Заўва
да нас прыводнае аржестр. Які, які? Стыпашакоп? А, сьма-
ноны. Так бо і сьмадзі. Оубре. Курадам (клядзе пубу)
І вьсь там чьмь дрен: званкі, званкі. Кьмь сьмакоп. Тьсь-
кі на канюшы і адрогны. (14ты званок)

Ну, каму там засьвурбле? А, што тьт, Мьрен? Які
халют? Аз жарабле? А тьт, галубон, каз сьдзі, мотэ
Жарабон на хвощ яно кьганю. (се зьоско кьдзе пубу)

— Ош, ладжан, без шьме не мотэ халютэ зьмьтці. Тьмь
мало, кьд ^{зьясці} тьпабавца. Да мьне хьт сьт мьтрау, дьмь не, пьбег
у кьнтрю за мьретьу кьб пьзвельць. Тьчьт тькогь у кьтрау-
кьткі - за тьчзель бьтракратам афьне.

Закаудзць тьчьне.

Алена Мькалэсцьне: Але тьмь не зьмьдзі?

Анжос Рьдэвоньва: Дзьва шьт. Льчь тьт махалам махаль

Алена Мькалэсцьне. Не, я сурьдэна.

Анжос Мьоньва: Я вьмь сурьдэна і адрьдэу. Калі у дьвель,
тэ пьгала чьмь тьчьт шьчакць.

Алена Мькалэсцьне: А тьт вьдэем, хьт зьмьдзі?

Анжос Мьоньва: Хьдэ чьт зьмьдэны, калі чьмь дрен
Фьдзельць.

Алена: Тьтэ ть з рьдэту зьмьдзі.

Анжос 1: Ян бьчькам у рьдэне не мотэ бьчць бьлэбьт.
Зьсудьце Фьрт у пьдэне і пьчьне Фьдзельць.

1
Лена Лукашэна: Сам ты блява! Тэта ж фанты з расы,
каб прыхала туды сушырамань некую заметную там-
тасю.

Антось Левонца: Анкі-лі. Я думаю хрэ звашы катэгоры
не нікого нікі абодзвужа. Ну, што будзе. Маме у мя
я напачатку, Бовала, і у партызане. Зрэ боды, а я кроку
дурман. Дзі во, дурман — можады, кам сьведз сьм-
ца аўдэаць! Я разумеш, напрых ад мэршау
у хвочуат паўлачыць. Я сьвед, вот хвочуць, я напаче.

Лена Лукашэна: Выхавань, слова не вядзець.

Антось Левонца: Вядеш, Лянка, што? Каб не было тае
сераб'я, давай адрэць гэты балабон? А?

Лена Лукашэна: Ды і сама дурно ад гэтай душы.
Дык што ж зробіш, правды так, катэгоры.
А чыю воць што, Левонца. Я наведу у расы, а
ты мяне гледзі за перадкам у хаче.

Антось Левонца: Дык ты што, сур'яне, сушырамань чынарамань?
Гледзі, Лянка, не паўкараі. Разведзі, што за яна двох?
можа — прымай на-нашау з павалай і улаваць.

А калі мяне гэта можадыча пачае чы рэваншэрау,
сушырамань ян драматэрау. Вядом, не з аўтэмафам, ам
боды дотламафам так і сьмеш і м. „Панове-мож-
дзі, не забывайце пра ме сьмеш бачкаў і аўдэаць.
Я што кроку в'ітнамшау не вадзіцца. Кроўзе час
за яе рэшмачыцца. Хай не зеймачыцца паджотамі
і мяною, і не цытуць свае ролы сьмеш у наш
Совіны агарод. ~~Ван!~~ Бо надзеяны наш аталот плот.

Вот!

5

Алена Лукашечна: Побури, побури. Сама ведаро, што такви
"продиселам" скажаме. Лени бој уред партизи Франкини
навесту.

Андре Монави: Во правда, то правда. Другот вину, а сам... каф-
ту, мајку (сјатобочица на ступа з партизи на да мони)
Ну, камандир. Камандуј, ја не лени.

Алена Лукашечна: Треники ваши. Так крава, пралаб (Андре суче-
та партизи мени). От, чедра! Мн што, не глуми? Првоб.

Анри Мелон: Ну, пот смети. Ёј правед, а мене не мени.

Алена Лукашечна: Вешај допре.

Анри Мелон: (Земна се срума) Ну, воо чедра праведна. Смет-
рачна.

Алена: О, пот глуми, у симетриј паргај раздрана.

Анри Мелон: Каку расфумараме. От, глуми: нос лев
наспред твару, а не глуми тваре. Два лени изреду не симетри-
адно тум, друго тум. Трот, вину - уе на симетри.
Алена?

Алена Лукашечна: Не зуми. Учеде то нос зуми не на симетри.
Болни на праваб шканс адефалваде.

Андре Монави: Најмо? (мелодича у мотериу)

Алена Лукашечна: А, та емуни сјати! Невереду год крава, а сам
симетри не ведаро (мелодича)

Андре Мелон: От баба, у сурта симетри (такоме симетри)

Алена Лукашечна: (мелодича на партизи ени) Да, партизи сати,
сати. Не не згараме шти з моти, вину пот ени.

Андре Мелон: А дот Берон! У ени, а баба-марица.

Веронік

6.

Алена Лукашэвіч: Прагалі тыя дзеі. Сэрца маё гэта саўдарт і
травіць за дзеі.

Андрэй Левоныч: Мо не лічы дэма. Хлопцы трымаць коў. Паўднёва
заход манет, а лна - дэма.

Алена Лукашэвіч: (узгаднуўшы) Для маіх дзеі узровень не высе-
раўна. За дзеі маіх ні п'яны, ні з'ява. Можа што здары-
лася?

Андрэй Левоныч: А чаму сама не паўважы?

Алена Лукашэвіч: Занада і вышы. Не п'яны гонар.

Андрэй Левоныч: Як бацькам у галючнага гэтапаца завода лены
работы, голы і сфармакі калісе.

Алена Лукашэвіч: Гэта праца. Але ж ён рэгулярна плаці
п'яны і з'ява.

Андрэй Левоныч: Інакш нап'яны. Нам же сват дзеі нечэ
бацька. Інакш чым нешчэ дэма працаваць, ні п'яны,
ні з'ява. (паказвае на партызт сонца) Ну, той п'яны, т'яны,
маіт. Ён же увесь на ліне і кропелькі пабралі.

Алена Лукашэвіч: А можа, інакш там кропелькі сьць?

Андрэй Левоныч: Хтоа моель вогот. Затое у нашай Веркі харак-
тар вакавант т'яны. П'яны не сьвернуць. Неважэла у кансерва-
т'яны - і пасьруць. Да што з'ява. Скопчэнь і з'ява-
небучэнь к'янальдуцьколы у д'ялармоніа з'явацько.

Алена Лукашэвіч: Веркі не така. Інакш на в'януцьколы в'януць
слова д'яла, што пасьруць у кансервацьколы д'яла т'яны, к'яны,
скопчэньколы (у сват калісе нешчэ д'яла сьвернуцьколы
м'янацьколы в'януцьколы.

Андрэй Левоныч: Інакш табе слова д'яла і к'яны не адр-

Зачь.

Виена Локалаева. То кася, а зато душа.

Андрей Левонков: А Трашкя шимы у чебе потмайт кего Трачь?

Виена Локалаева: А хоба ты блягуо зыткы вобрайт? Даи бог

котная млыт такую плевелу.

Андрей Левонков: Ды шыр, казачь, Трашкя у мене малас -
чине. У всеи на мене. А шыр пкые нвма, зныт то на мене.
Я а тебе ишио раз макед вобрант рабйт.

Виена Локалаева: Ах, Трашкя, Трашкя! Клыто шыр зуроме?

(Званок у фелерах. Виена Локалаева подала телеграму
да тэлефонс.)

Андрей Левонков: Ды не туды. Званець у харту.

(за сцэнай гомас: Виена Локалаева, вем тэлеграма.)

Фелера адгымляюцца. Дзельратне подал телеграму. Звуча
Званець.

Андрей Левонков: Ну, котай, гомай. Шыр там? Аж каго?

Виена Локалаева: А рацтаны ад Трашкя? Мотма хвад бля?

Андрей Левонков: Гомтай хумай. Не карней.

Виена Локалаева: (чытасе паволта, нбыт мотер стурас,
батогасд напюкнуча на лоту) Трашкятайне тэрmino-
ва далі тры годы. (телеграма подала на

падуоу. Виена Локалаева знесменас савотчя на
канкану. Андрей Левонков распрый рот і шырота
расстасвоу рупі. Нейкя час паўза. Падуи Андрей
Левонков подаласе телеграму, вартыне се у руках.

Андрей Левонков: Ажучь ты гомта узвасе таме шыр?

Таргала те бачы не мота каб нашага Трешку пасадзілі
(гатава), „Тры-язумай-це тэр-мі-ноба, тэрмі-
ноба, га-лі, галі тры га-да.“ Але яна
галі.

Алена Мікалаевна. Апоўна, адкуль та гэта такія
напачы не нашы голы?

Андрэй Левоначка (што зьвесна) Анжы, адкуль? Гэта цераз
цале. Але, бацька, „Трешка, Трешка, і разумок і вун-
кашчэнык“. Вось табе і разумок. Як я чыр мазьдзі
у вон млы? Пачынаюць ^{пачы} прамоў я на чыне. ~~Кірава~~
Не зная табаў дзе мой суд змалоўства. І ў радні такога
не было. Не дзед, не бацька. І рантам - радня сын! І тое
яму, абароніму, не ханаме? Тры Савецкаб ушчудзі народжув.
Савецкаб ушчудзі за татара вачуна. Уперта з млада
гэ пачыноў. Анжы завід даверлі. І та табе!

Уе! Контане! Чыма у мля сына! Гэма вачу-
фак нашаб свяці. З сэрца вон та!

Алена Мікалаевна. Уста мот. Разышоўся, суседзі пачуночы.
Андрэй Левоначка. Чі не думалі мот вачы у млыну вачынаць.
Мотна што злесь тамае ведае.

Алена Мікалаевна - І мотна гэта думі і не так?
Андрэй Левоначка - Іу не не так, Іуна савецка ^{зены} „Тры гада“
не гатаюць та тры гады курэрты.

Алена Мікалаевна - Іназ галыда! Іназ галыда!
Андрэй Левоначка. І мот мотай самота лешчоты шрабечы, готы
наш дзед. ^{Трешка} ~~Ст~~ та так дзедра вучоў. Дотлои вачу-
нісе. Верки прыз год спотачы кансерваторыю.

Василка - лениво мекангафар укаласе. Дој и мот у мене
 што знав. Купиш слова и не созиш мотува и воот
 пилити. Азот е дадена не пилити. Ја мот мот да
 шотифај. Ја мот и чениу мот асво.ки у челе асво. Не да
 небури бола. А чре ешараф дед кадека, дед грезе.

Ј мене чре ваздростити. Купиш двесе нам партизански
 крај ~~не~~ будуче свитивава свој тодлив. А мот.

Ох, Грешка, Грешка! Што мот керобит?

Мена Моканејна. Ну, от што и сам раскудан брше. А лена мот
 Чина! Камануот партизански узола.

Андреа Левонкови. А што мот кракман радит. Не асво.ки мот
 мене за јно у турму.

Мена Моканејна. Далаб мени вобраца у Гарту. Заведен
 мот-се.

Андреа Левонкови. Камануот, надуму, кан'елу.

Мена Моканејна. Зоув бо мот што кенте не сфоту.

Збуриш чениуо беву, сукароу. Раскотоен у суре
 и у јно, ја јота мот здароца.

Андреа Левонкови. Ј нарт маеб там не будзе. Ја ет мене
 у воот гиле? Мени наедзи да нвесит, забодом
 се и урину да нас.

Мена Моканејна - Маи, маи, Левонки. Теревилен гк
 соудот. Нвесит и мот рабому шотифај. Ја мот
 не сфоту.

Андреа Левонкови. Ох, дена, Мена. Заведен, мени бо
 не крај свету з'елат у такм етативити.

Алена Мокшалева - (Дасяе чамарон, смагае
мудры рэго) / Вось ён чымся шэнка, шоры, каўз
кальчаны. А што што? Не, чымая велья.

Май смярдзіва. Вераце чамарон! Як ты, ~~Алена~~
Андрасе думаш? Ва што ён пасадзі?

Андрэ Левонавіч. Трэбу не даберу. Не маю, як каў-
шэкіў неўзе. Вотыўна, перабраў.

Алена Мокшалева - Не можа боць. Ён та такім сьмяротым
хлывікам рэц. утварыў.

Андрэ Левонавіч. Вось глэнна, у чоткі балюзе вэрт
воўзла, Я не кы ем пайшоў? Ці не на рвал
рэгні?

Алена Мокшалева. Док та у нас ніком ніко не сьдзеў.

Андрэ Левонавіч. Як та не сьдзеў? А Митрон?

Алена Мокшалева. Мо т мые радны мой Митрон.
Кудзіма Сцяпану родны Кведар. Ён та мые мач
куш

Андрэ Левонавіч. У тавот сьравак і кум радны. на
смагнне перадаваў.

Алена Мокшалева. Не пльвучае глэнна. А каўшто
на тое пабала, то мые на твае радны Тром-
на пайшоў.

Андрэ Левонавіч. А ку, ку!

Алена Мокшалева: Як та табе Даніла давоўзла.

Андрэ Левонавіч. Як боўчам не ведаеш - баўбка мой.

Алена Мокшалева. Ці не ён гэта сьдзеў нд у тавот.

Андрей Левонатов (Звоетса) / Мы еваго бацьку не камай.

Ну, Фрагга, сядзеі! А за што сядзеі? Кшчэ прот царот
за удзел у забасуджэнь. Ен, можна сказаць, селен-
куно умяду ратставай.

(Звоетса. Дармадочна сядзеі. Мад т рупе прауеівае
наперку. " Вот прабацьце, даражнік. Дыўганке на
тэлеграфе перадытмане адну літару. Восе сапраўд-
нае тэлеграма".

Андрей Левонатов (Без тэлеграму і зноў камай котмае)
Трот-суджымаі-це тэр-літ-ова. (Звоетса) / Вот
што яно над камай зозекваочна. Мад т само тэле-
грамна.

Алена Лукашэвічэ (Без з яго рупе тэлеграму і само котмае)
"Трот-суджымаіце тэр-літ-ова". У сапраўды мад т сама.

Андрей Левонатов. Чакань, чекань. А мы далей камай.

Алена Лукашэвічэ (котмае) / "Трот-суджымаіце тэр-літ-ова,
Тал трот гадот..

Андрей Левонатов. Давай ступот. (котмае) / Трот-суджымаіце
тэр-літ-ова Та-лі трот гадот. Восе ево шчо!

Алена Лукашэвічэ. Ой, Андрэйка! Тэма т мен і ець.
Кешай унучот Тал сапраўдот ^{заўтра} трот гадот ~~заўтра~~.
У яно запрашаньне мае на тэлеграфот.

(Андрей з Аленай не радасяет абраманьне і ча-
лупчэ)

Андрей Левонатов - Ну, я т кезай.

Не можа быць, каб мой сям год... яшчэ самая
Алена Лявоньева. Ой, Антон, Антон! Здаецца, ты нешта
другое казаў.

Антон Лявонькавіч. Чала што пад зносьць скажам. Талоч-
нае, што ўсе добра спыталася. А чыму вось што-
вактугай з тамагата к корыту тых чыстых шрап
і шашку, а кладзі туды банку з медамі, вядзіткі.
А там часам спытну у магазіні і куплю унуч-
ыт падарунак. (Выходзея, сьвятаяца келі порт-
эта сына, называе на яго пачынаю і падмітрыва-
юць, ~~та~~ зозногае) Ну, я не казаў? Увесь на мне і
кронелькі пабраў.

Арыгінал знаходзіцца ва ўстанове
«Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва»

[1960-9-1970-221.]